

Waar is kunst?

PIETER T'JONCK

Enkele jaren geleden organiseerde Centre Pompidou een grote overzichtstentoonstelling van Dada. Een paradoxale onderneming: hoe meer werken je zag, hoe sterker je besepte dat veel van deze *bric-a-brac* in een oneigenlijke, zelfs onmogelijke context stond omdat ze afgesneden was van de roerige, rokerige achterafzaaltjes waar het werk oorspronkelijk *functioneerde, iets bewerkstelligde*. Het was kunst die destijds de gedachten van de kijkers in beweging bracht, niet in het minst door de poten onder de kunst uit te zagen. De toeschouwer van toen was, net als in een theaterstuk het publiek, een integrerend deel van dit werk. Zonder de consternatie van die toeschouwer is er geen 'werk'.

Honderd jaar na datum blijft van die subversieve operatie in een *haut-lieu* van de kunst dus weinig over. Misschien is het theater daarom ook nu nog, hoe onwaarschijnlijk dat mag lijken, niet de slechtste plaats om de confronterende vragen van toen terug aan de orde te stellen. Wat doen we, wat bedoelen we als we kunst maken? Wie of wat bepaalt wat kunst is en wat niet? En wie of wat maakt die kunst uiteindelijk? Terwijl theatermakers zich jaloers vergapen aan de radicaliteit van die beeldende kunst, blijken beeldende kunstenaars zich nu geregeld, en met een sterkere ideologische agenda dan veel theatermakers, aan een theatralisering van hun werk te wagen. Twee case-studies.